

Представљање Геронтолошког центра „Нови Сад“ у емисији Радио-телевизије Војводине

Корисници ГЦ „Нови Сад“
постали део инклузивног Хора „ИСОН“

Конференција о међугенерациској
солидарности у Палати „Србија“

ИНТЕРВЈУ
Миша Близанац

САДРЖАЈ

РЕЧ УРЕДНИКА	3
АКТУЕЛНОСТИ	
Конференција о међугенерациској солидарности у Палати „Србија”	4
Корисници Геронтолошког центра „Нови Сад” постали део инклузивног Хора „Исон”	5
Представљање Геронтолошког центра „Нови Сад” у емисији Радио-телевизије Војводине	6
Први глас трећег доба	7
Светосавски бал Клуба „Ново насеље”	8
Осмомартовске изложбе ручних радова у домовима	9
Свратиште за бескућнике на новој адреси	11
Донација НЛБ Банке Прихватилишту за стара и одрасла лица	12
УСЛУГЕ	
Интерни ревизор	13
ИНТЕРВЈУ	
Миша Близанац	14
САВЕТ ЛЕКАРА	
Биљана Глишић Угрица- Важне информације за понашање старијих особа током пандемије Корона вируса	17
Маја Бабић- Савети психолога за лакше подношење изолације	18
ДОНАТОРИ УСТАНОВЕ	19
ЛИКОВНА АЗБУКА	
Персида Малуцковети- Андреј Рубљов	20
МОЈ ЖИВОТ, МОЈА ПРИЧА	
Душица Ковачевић- Недеља	21
Софија Већкалов- Епидемија вариоле	22
ПЕСНИЧКИ КУТАК	22
КОРИСНИЧКИ КУТАК	23

„БУДИЛНИК”, интерно гласило Геронтолошког центра „Нови Сад”

Издавач: Геронтолошки центар „Нови Сад”, Фрушкогорска 32, 21000 Нови Сад

Телефони: +381 21 450 266; +381 21 6 350 542; Факс: +381 21 6 350 782;

web site: www.gerontns.co.rs e-mail gerontns@neobee.net

За издавача: Славица Шкрбић, директор Геронтолошког центра „Нови Сад”

Уредник: Ружица Вукић Рајић, организатор промотивних активности

Сарадници у овом броју: Исидора Петковић, помоћник директора; Слађана Миљевић, интерни ревизор;

Мирјана Берић, социјални радник; Гроздана Карановић, службеник за јавне набавке; Весна Тривунов,

руководилац Службе Комерцијала; радни терапеути и инструктори: Нада Јурић, Борка Ђетојевић,

Сенка Плавшић и Оливера Раца

Интернет презентација: Немања Ђурић

Графичка припрема: Зоран Рац

Штампа: „САЈНОС” доо, Нови Сад, sajnosns@gmail.com

Тираж: 500 примерака

CIP – Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

613.98 (497.113 Нови Сад)

БУДИЛНИК : Интерно гласило Геронтолошког центра „Нови Сад” /
уредник Ружица Вукић Рајић – год. 12. бр. 32. (2020.) – Геронтолошки
центар „Нови Сад”, 2020. – илустр. 30 cm

Квартално
ISSN 2217-5490
COBISS.SR – ID 263658247

Поштовани чиишоци,

Услед новонастале светске пандемије и лоших вести, којима нас бомбардују са свих страна нисмо ни приметили да је дошло још једно пролеће. Тихо се ушуњало као препредени мачак на стари отоман мога деде. Ушуњао се и почео да преде, да нас мами својом песмом и позива напоље, у шетњу, у шаренило тек пробуђене природе.

Одувек сам волела пролеће, волела сам да утонем у његова зеленила и изгубим се у мирису комшијских јоргована, које сам, као дете, у пролазу брала. Волим мирис пролећне, тек покошене траве и буђења уз цвркулт птица, у крошњама јеле, испред прозора моје собе на селу.

Ипак, ове године, многи ће га остати жељни. Здравствено-безбедносна ситуација налаже да се не излази из куће, треба се закључати у четири зида док не прође епидемија вируса. Људима на селу је лако, њихов живот тече, наставља се мирним током и поред свега, али шта је са људима у граду, шта је са пензионерима, шта је са нама који не умемо да умиримо немире од којих смо саткани. Можда неке то и не представља проблем. Познајем многе људе чије се природе савршено уклапају у новонасталу ситуацију. То су неки мирни духови, успавани једноличноћу својих живота, уљуљкани у његове тишине и баш ту, у тој учмалости су најсрећнији. Међутим, моје парче свемира које сам створила је сасвим другачије. Волим слободу, нове сусрете и познанства, волим непредвидљивост живота која вреба иза угла, све заврзламе које ти он намеће, волим музику, плес, поезију, кишу у летњим данима, волим живот и сву његову грају...Понекад ми се чини да имам толико енергије да, и када бих са њом обавила читав свет, да би ми остало још.

Покушаћу да, из ових редова, извучем бар трунку те енергије и пренесем је на вас, посебно на вас који сте ових недеља закључани у кутку својих соба. Верујем да је тешко, чак и да је најтеже нашим бакама и декама ових дана. Верујем да су ригорозне мере заштите помутиле свакодневницу и донеле немир услед недостатка социјалног контакта, а највише услед недостатка контакта са најмилијима, са члановима породице. Исто тако, знам да се сви запослени у Геронтолошком центру труде да олакшају и улепшају, бар мало, дане у изолацији корисника. Већина ради више него у нормалним условима и даје све од себе да корисници што мање осете тежину ових дана, дежурају и викендима, купују лекове и разносе их по собама корисника, дезинфикују ствари, подове, собе и ходнике, труде се да на најбољи начин спроведу и организују све што налаже ресорно министарство... Наше социјалне раднице, медицинске сестре, неговатељице, лекари, физиотерапеути, спремачице, раднице у кухињи заједно са својим руководиоцима пристале су да раде 14 дана без престанка, без напуштања дома и одласка кући. Лишили су себе и сопствене породице зарад очувања здравља корисника, зарад спречавања уласка Корона вируса у домове.

А проћи ће и ово.... Све има свој почетак и свој крај. Радоваћемо се ми још предстојећим топлим, летњим данима, испијаћемо кафе на комшијским терасама, шетаћемо улицама нашег лепог града и грлићемо најснажније све оне који су нам недостајали. Можда је у томе и поента свега, у загрљају. Можда је потребно, на неко време, ускратити човеку одређене тренутке, одређене особе, да би се још интезивније доживео сусрет. Ја сам од оних који увек верују да у свему лошем има и нечег доброг. Можда су будући сусрети, загрљаји управо то.

Ваш уредник,
Ружица Вукић Рајић

Конференција о међугенерациској солидарности у Палати „Србија“

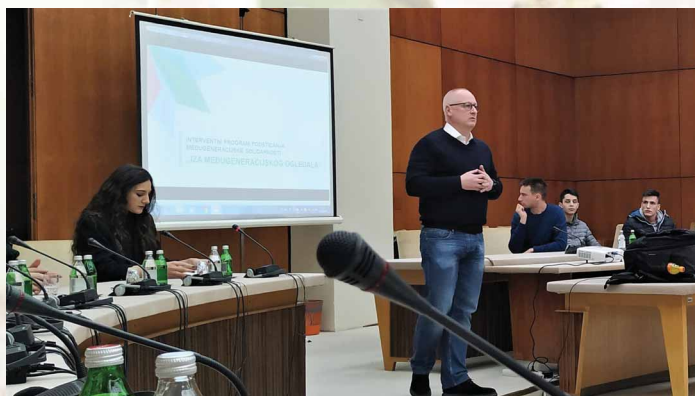
Влада Републике Србије прогласила је 2017. годину годином међугенерациске сарадње и солидарности, и од тад спроводе се активности и програми који имају за циљ веће усмеравање пажње на проблеме и потребе старијих, као и на развијање разумевања и толеранције међу генерацијама.

Ове године, 27. фебруара, Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање организовали су конференцију на којој су се презентовали резултати истраживања пројекта на тему међугенерациске сарадње и солидарности. Скуп је одржан у Палати „Србија“, у Београду и отворио га је министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Зоран Ђорђевић. Министар Ђорђевић је истакао, у свом говору, да је међугенерациска сарадња и солидарност основа сваког модерног друштва, те је, због тога, и битно да се ради на сарадњи младе и старије популације.

Резултате пројекта „Међугенерациска радионица“ представио је професор Весић присутним директорима и стручним сарадницима из установа социјалне заштите, као и присутној деци из Центра за заштиту одојчади, деце и омладине у Звечанској улици. Циљ овог пројекта јесте да се нађу најбољи начини за унапређење међугенерациске сарадње и учине је што ефикаснијом.

Позив за учешће на конференцији имало је неколико установа социјалне заштите са територије републике Србије. Једна од њих била је и Геронтолошки центар „Нови Сад“, кога је представљала директорица Славица Шкрбић и организаторка промотивних и културних активности Ружица Вукић Рајић. Геронтолошки центар „Нови Сад“ препознат је као установа која у свом раду негује овакве међугенерациске сусрете. Запослени у установи труде се, свакодневно, да изађу у сусрет потребама својих корисника, а размена искустава између генерација је једна од њих. Реализација оваког вида солидарности манифестује се путем разних активности, као што су радно-окупационе активности (деца из основних школа, са територије Града Новог Сада, заједно су са корисницима домова правили новогодишње украсе и китили су јелке), спортске активности (деца из основних школа, заједно са корисницима клубова и домова надметали су се у шаху, картама, у пикаду...), а највише је присутна међугенерациска сарадња у оквиру бројних културно-забавних активности. Путем културних активности корисници имају прилике да уживају у наступима деца из предшколских установа, основних и средњих школа, а такође могу и сами да учествују у њима. Тако да су корисници, заједно са млађом популацијом, излагали своје радове на изложби Позоришног музеја Војводине, затим су помогли реализацију пројекта Института за јавно здравље Војводине тиме што су били модели ученицима Школе „Богдан Шупут“, а корисници Дома Лиман певали су и у хору уз пратњу дечијег оркестра Удружења младих музичара „Инструментал“. Од недавно, корисници из домова и клубова активни су чланови хора „Исон“, који сачињавају деца са инвалидитетом.

На овај начин Геронтолошки центар „Нови Сад“ побољшава квалитет живота својих корисника чинећи њихов живот богатијим, задовољнијим и садржајнијим.

Корисници Геронтолошког центра „Нови Сад“ постали део инклузивног Хора „Исон“

Почетком фебруара месеца отпочета је квалитетна сарадња између Геронтолошког центра „Нови Сад“ и Удружења грађана „Вера Љубав Нада“ на челу са професором Мио-драгом Мишом Близанцем. Сарадњу је иницирала организаторка промотивних активности Ружица Вукић Рајић пратећи потребе корисника услуга установе.

Удружење „Вера Љубав Нада“ окупља децу са сметњама у развоју, децу са инвалидитетом, њихове родитеље, стручне сараднике и све добре људе, који желе да дају допринос интеграцији ове осетљиве и маргинализоване групе у друштво. Основано је 2010. године и захваљујући залагању и хуманости професора Близанца имају импресиван број наступа, од преко 1800 у земљи и у иностранству (у Словенији, Хрватској, Босни и Херцеговини, Грчкој, Русији...).

У удружењу су активне и бројне секције попут сликарске, драмске, литерарне и хорске.

Својевремено је патријарх Павле, слушајући њихов хорски наступ, рекао да су то деца са посебним благословом, а не са посебним потребама. „...Немојте их тако звати. То су деца са посебним благословом и благо њима, јер они свој инвалидитет знају, а ми наш не знамо.“

Од недавно, корисници услуга Геронтолошког центра „Нови Сад“ поносни су чланови њиховог националног, инклузивног, мешовитог хора „Исон“. Љубитељи хорског певања из Дома Лиман, Дома Ново насеље и чланови Клубова за старија и одрасла лица дали су свој скроман допринос инклузији ове деце у друштво. Они се окупљају једном недељно, сваког уторка у Школи за основно и средње образовање „Милан Петровић“ где се одржавају пробе под руководством Мише Близанца.

Реализација оваквог вида сарадње отвара врата за ширење руке међугенерациске солидарности, која се показала као потребна неопходност зарад одржавања менталне кондиције корисника, као и задовољење потреба за активним, социјалним и хуманијим животом у трећем добу.

Представљање Геронтолошког центра „Нови Сад“ у емисији Радио-телевизије Војводине

Геронтолошки центар „Нови Сад“ добио је прилику да представи своје услуге на првом програму Радио-телевизије Војводине, у емисији „Додати живот годинама“. Установу, услуге које пружа и активности у оквиру ње представили су директорка Славица Шкрбић, докторица Бранка Вајагић, социјална радница Мирјана Берић и организаторка промотивних активности Ружица Вукић Рајић.

У оквиру једночасовне емисије, представници Геронтолошког центра, на челу са директорицом, изнели су најзначајније аспекте рада установе. Директорица Славица Шкрбић, захвалила се на позиву за учешће у емисији и на пруженој могућности да се презентује рад установе. У свом говору, нагласила је да је установа ове године прославила 55. година успешног рада током којих су се њене услуге развијале и шириле, почев од 1964. године. Представила је радне јединице, које функционишу у оквиру установе и истакла је да су почеле реконструкције објеката. Прво је 2018. године проширен капацитет Прихватилишта за стара и одрасла лица, а прошле године реконструисан је део Дома Футог, а ове године ће се наставити са радовима у Футогу и у Дому Лиман.

Докторица Бранка Вајагић дала је исцрпан осврт на здравствену заштиту домова Геронтолошког центра „Нови Сад“, а Мирјана Берић, социјална радница представила је предрасуде које људи имају при доласку у дом и објаснила је бенефите боравка старијих лица у дом, попут стварања социјалне мреже и укључивање у бројне активности.

Организаторка промотивних активности Ружица Вукић Рајић представила је активности и секције намењене корисницима услуга, као и интерни часопис установе.

Такође, свој таленат поделили су чланови културно-забавних секција установе Љубица Влах, песникиња, писац афоризама и покретач секције ручног рада у Клубу „Ново насеље“, Софија Већкалов, корисница, која је иницирала оснивање поетско-музичке секције Дома Лиман, потом Драгиња Мрђен, корисница Дома Лиман приказала је своје ручне радове рађене у оквиру радно-окупационе терапије и Љубица Вуков Михајило, чланица клубова при Геронтолошком центру, која је и талентована песникиња, глумица и сликарка. Свој таленат и умеће стечено приликом бројних проба, које се одржавају два пута недељно у Клубу „Ново насеље“ имали су прилику да прикажу чланови фолклорне секције клубова, под руководством кореографа Милорада Брзака, дугогодишњег сарадника установе. Они су одиграли Игре из Војводине и Игре из Србије.

У оквиру емисије пуштани су и прилози из домова. Један је приказао прославу стотог рођендана корисника Дома Ново насеље, а други дивну сарадњу са инклузивним хором „Исон“ Миодрага Мише Близанца.

Први глас трећег доба

Такмичење у певању старије генерације под називом „Први глас трећег доба“ одржано је и ове године, у фебруару месецу. Надметање у певању први пут је организовано прошле године на иницијативу председника Клуба „Бранко Ђопић“, у Футогу Милутина Браце Вукаса. Право учешћа имали су чланови Клубова за старија и одрасла лица при Геронтолошком центру „Нови Сад“, као и сви остали талентовани припадници старије популације.

Пошто је овај вид активности побрао све похвале људи треће животне доби, настављено је такмичење и ове године.

У препуној сали Културног центра „Младост“, у Футогу окупила се бројна публика и новинари, који су медијски пропратили ову значајну активност пензионера. На такмичење се пријавило 35 учесника, а селекцијом је одабран 21 такмичар, који је имао право да отпева једну песму по свом избору. Певаче је пратио оркестар, а трочлани жири је морао да донесе одлуку и прогласи најбоље извођаче. Поред жирија, и публика је имала право да гласа и одреди победника. Жири сачињен од музичара Драгана Радуловића Раше, Ранка Савића и Душка Јасића одлучио је да ће титулу најбољег певача понети Милан Живановић из Сремских Карловаца, друго место доделили су Милану Бајићу, а треће Босиљку Костићу, док је награду публике понела Ленка Поповић.

Да је важно учествовати сведоче такмичари који су изјавили да су се пријавили највише ради љубави према дружењу, музици и песми. Милутин Брацо Вукас, организатор овог такмичења изјавио је, након програма, да су догађаји оваквог типа веома значајни за повезивање и зближавање пензионера, а „с обзиром на то да је Нови Сад следеће године Европска престоница културе, желимо да и ми пензионери учествујемо у томе“.

Ово је још једна активност корисника Клубова Геронтолошког центра „Нови Сад“ и осталих старијих суграђана која потврђује правило да воља за животом и дружењем није ограничена годинама, већ се, напротив, са годинама повећава.

Светосавски бал Клуба „Ново насеље“

Традиционалан Светосавски бал Клуба „Ново насеље“ одржао се и ове године уочи великог празника посвећеног првом српском архиепископу и просветитељу Светом Сави. Чланови клуба, у сарадњи са стручним тимом Радне јединице Клубови, организују поменути активност у којој учествују чланови свих 19 Клубова за старија и одрасла лица.

Свечаност почиње певањем Светосавске химне, коју изводи хорска секција клубова на челу са уметничким руководиоцем Милорадом Брзаком. Након хорске нумере уследио је наступ фолклорне секције, која је својим извођењем обогатила културно-уметнички програм свечаности. Душица Кнежевић, професорица књижевности и председница литерарне секције клубова „Љубитељи лепе речи“, дала је занимљив осврт на живот и дело Светог Саве.

По завршетку програмског дела, уследио је дефиле балске тоалете, у којем су учествовали сви заинтересовани, пријављени чланови клубова. Након дефилеа, отпочето је гласање. Право гласа имали су сви присутни у сали Клуба „Ново насеље“. Трочлани жири пребројао је гласове и прогласио је овогодишње победнике Светосавског бала. Ласкаву титулу краљице бала понела је Вера Страјинић, а титула краља, по мишљењу већине чланова клубова, припала је Сими Дроњак.

У пријатној, ведрој атмосфери настављено је дружење праћено музиком Миодрага и Станислава Кнежевића.

Осмомартовске изложбе ручних радова у домовима

Сваке године, у сва три дома Геронтолошког центра „Нови Сад“ организују се изложбе ручних радова корисника поводом Међународног дана жена, осмог марта. На изложбама се презентује умешност вредних руку корисника, који су одабрали да своје слободно време проведу радећи у радној терапији. Свака изложба је специфична на свој начин и другачија од предходне, јер се вредни корисници, уз помоћ радних терапеута и радних инструктора, труде да сваку изложбу обогате са новим ручним радовима и тиме покажу своју креативност и машту. Да би се овакви радови направили, уз веома мало материјала, заиста је потребно пуно креативне маште.

Пензионери Дома Лиман приказали су своју вештину у изради кутија, тегли и саксија за цвеће у декупаж техници. Овде су се могли погледати цртежи рађени у школи сликања, коју води корисник дома Никола Стојановић Коккола, затим необичне лампе, украсни накит и сапуни, као и прелепе макете манастира, цркви и Петроварадинске тврђаве. У изради ових предмета учествовали су следећи корисници дома: **Радојка Пејић, Марија Фирстнер, Предраг Нинковић, Милена Мушицки, Јелена Михаљев, Бора Станковић, Санфа Симовић, Ференц Чањи, Никола Стојановић, Ержебет Пеце, Миленко Милин.**

Након уводног поздрава руководиоца Радне јединице Дом Лиман др Бранка Миличевића, корисница дома Ержебет Беце отворила је изложбу.

Богати и разноврсни ручни радови корисника Дома Ново насеље и корисника РЈ Дневни боравак за стара и одрасла лица одушевили су и новинарке дневног листа „Дневник“, који је у суботњем издању пренео позитивне утиске и речи хвале са изложбе. Овде су се могли наћи разни цветни аранжмани, иконе урађене пиринцом, прелепе слике, чиније од глинамола, подметачи за шерпе, кецеље, торбе, хеклани радови, накит, џемпери, рукавице, шешири, украсни јастучићи и украсне флаше. Шивене кошуље радила је корисница Јелисавета Јухас, која је у Паризу радила као модни креатор пуних 40 година. Њена једна хаљина краси чувени музеј

„Лувр“. Руководилац РЈ Дом Ново насеље Анђа Берановић истакла је да су корисници вредни и предани свом раду, а да је изложба начин на који им одајемо признање и „дајемо подршку и мотивацију за даљи рад и развијање свог талента“. Част да отвори изложбу имала је корисница Славица Мучало, а у прављењу овако богате изложбе учествовали су следећи корисници: **Петар Грегорин, Ото Јан, Живка Мајсторовић, Снежана Николић, Јелисавета Јухас, Нада Дражић, Олга Веселиновић, Драгица Бујак, Славица Мучало, Катица Царевић, Борислав Ненадовић, Марија Сабо, Саво Малешевић, Борис Хофман, Стаменко Јефтић, Вилим Сијучек, Софија Крајњак, Александар Булатовић, Никола Стојановић, Ружица Радосављевић, Зорица Манолјовић, Милан Дивијак и Милојко Клисура.**

На изложби Дома Футог могле су се видети и купити шивене постељине, везени столњаци, крпе, торбе, мајице, хаљине, украсни јастуци, осликане флаше и чаше, плетене корпице, магнети, штрикани џемпери и прслуци, капе, вунене чарапе и још много тога. Окупљене кориснице и госте поздравила је руководилац РЈ Дом Футог Анђела Костић, која се захвалила запосленима на ангажовању око изложбе, а посебно радним инструкторкама. Изложбу је, потом, отворила корисница Драга Поповић, а вредни корисници, који су учествовали у прављењу изложбе су следећи: **Љубица Јанковић, Сава Деспот, Радосија Поповић, Драгица Савић, Даринка Јуришић, Зоран Грабеж, Радмила Братић, Нада Церјак, Верица Краснић, Машинка Маша Попов, Мара Бороња, Ирена Балатон, Радослав Ђуканов, Љиљана Перишић, Божана Јојић, Саша Хорњик, Мирослав Богосављевић, Драгица Керић, Нена Деспот и Зорка Поповић.**

Отварање изложби увеличано је и квалитетним културно-забавним програмом, који је припремила организаторка промотивних активности установе. Дом Лиман имао је прилику да, по први пут, чује хорско извођење групе „Новосадске шмизле“, на челу са диригентом Аном Ковачић. Оне су својим наступом унеле ведру атмосферу и одушевиле све присутне. Дом Ново насеље угостио је познате сараднике, секцију за културу, уметност и хуманост Друштва лекара Војводине Српског лекарског друштва, на челу са академиком, максилофацијалним хирургом и вајарем Владимиром Јокановићем.

Дом Футог је, и овог пута, имао нешто другачији програм. Запослени у дому, физиотерапeути и сестре приредили су мали глумачки перформанс и модну ревију, у којој су учествовали и корисници дома. Они су носили моделе који су могли, касније, да се купе на изложби.

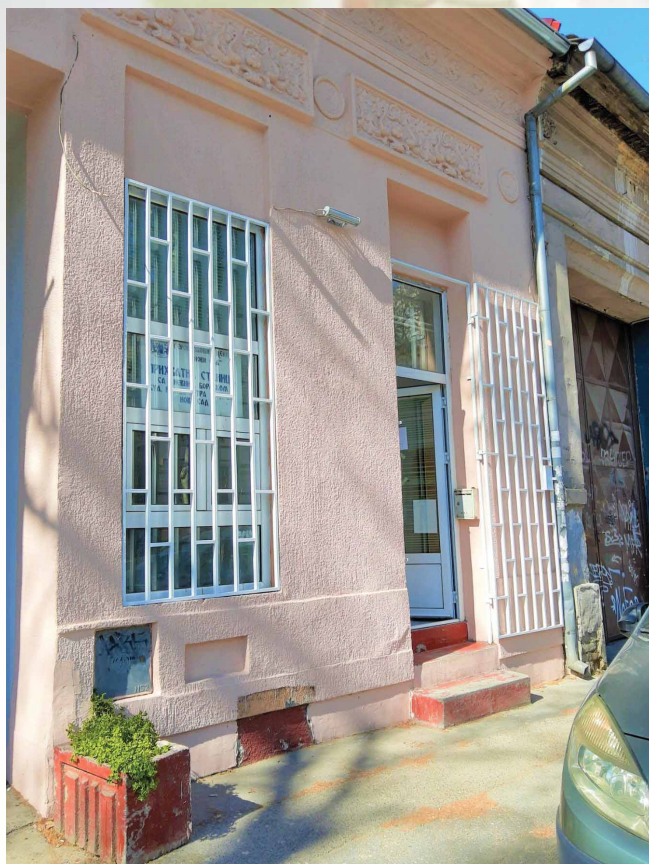

Свратиште за бескућнике на новој адреси

Свратиште за бескућнике саставни је део Радне јединице Прихватилиште са Свратиштем и спада у дневне услуге у заједници, које финансира Град Нови Сад. Овај отворени облик социјалне заштите има за циљ прихват егзистенцијално угрожених одраслих и старијих лица на територији Новог Сада. У склопу Свратишта за бескућнике пружају се следеће услуге:

- помоћ у добијању основне личне документације;
- помоћ у остваривању права из области социјалне и здравствене заштите;
- успостављање комуникације са породицом корисника и са надлежним Центром за социјални рад;
- упућивање на лечење;
- упућивање у Прихватилиште за стара и одрасла лица;
- превоз до потребне здравствене институције, или Прихватилишта;
- враћање у место боравка куповином карте;
- хигијенска обрада (купање, шишање, пресвлачење, прање гардеробе корисника, обезбеђивање веша и половне гардеробе и обуће);
- исхрана, која подразумева топли напитак и суви оброк.

Како би се испунили сви услови за остваривање што боље услуге, која је претходно наведена, потребно је било обезбедити нов простор за прихват социјално угрожених лица. Захваљујући средствима Града Новог Сада ренорвиран је постојећи објект у улици Футошка 46. и прилагођен потребама корисника Свратишта. У марту месецу Свратиште је пресељено на нову локацију, у засебан стамбени простор чији је капацитет 25. корисника. Овим пресељењем добијен је и санитарни чвор са два купатила, који су били неопходни корисницима, а услуге су остале непромењене. О квалитету услуга брину се запослени радници (социјални радник, неговатељице, возач и спремачица) на челу са Анђелком Бараћ, руководиоцем Радне јединице Прихватилиште са Свратиштем.

Донација НЛБ Банке Прихватилишту за стара и одрасла лица

НЛБ Банка, прошле године, покренула је друштвено – одговорну акцију, пројекат који подразумева давање помоћи онима којима је најпотребнија. Пројекат се остварује тако што се од сваког стамбеног кредита издвоји 10.000 динара и усмери ка оним институцијама које пружају подршку социјално угроженим категоријама. За годину дана су обезбедили 1.200.000 динара, које су распоредили по центрима у три града: у Београду, Нишу и Новом Саду.

Тако је, овог пута, у фебруару месецу хуманитарну донацију НЛБ Банка обезбедила за кориснике Прихватилишта за стара и одрасла лица, у Футогу. Донација је била у вредности од 358.000 динара и садржала је постељину, јастуке и пешкире намењене корисницима.

Уручењу је присуствовао регионални директор НЛБ Банке Дејан Јурлина и директорка Геронтолошког центра „Нови Сад“ Славица Шкрбић.

НЛБ Банка је институција, која је позната по вођењу стратешко друштвено одговорног пословања, чиме даје подршку онима којима је то најнеопходнија. Директор банке је истакао да су на овај начин „ подигли услуге на мало виши ниво и обезбедили људима, који су овде смештени, комфорније услове боравка.“

Директорка Геронтолошког центра „Нови Сад“, захвалила се на донацији и истакла је да

је ово веома значајна донација за кориснике Прихватилишта, „јер је Геронтолошки центар 2018. године успео да добије новац од Града и Покрајине за реконструкцију објекта и набавку нове опреме, међутим, заиста постоји велика потреба за постељином, пешкирима, обућом и одећом за кориснике, баш зато што смо проширили своје капацитете с 35 корисника на 60.“

ИНТЕРНИ РЕВИЗОР

На основу члана 82. Закона о буџетском систему, директор Геронтолошког центра „Нови Сад“ је формирао интерну ревизију у 2018. години доношењем Правилника о организацији и систематизацији послова у установи социјалне заштите Геронтолошког центра „Нови Сад“ запошљавањем једног лица на место интерни ревизор. Интерна ревизија је организационо независна од делатности коју ревидира, није део ни једног пословног процеса, а у свом раду је одговорна непосредно директору.

Интерна ревизија пружа саветодавне услуге које се састоје од савета, смерница, обуке, помоћи или других услуга у циљу повећања вредности и побољшања процеса управљања датом организацијом, управљања ризицима и контроле.

Интерни ревизор је у обавези да чува тајност службених и пословних података.

У Геронтолошком центру „Нови Сад“ послове интерног ревизора обавља Слађана Миљевић Гравоња, мастер економиста, смер рачуноводство и ревизија, која на основу дугогодишњег искуства у буџетском систему прегледа, ревидира и сачињава препоруке са чијим применама омогућава боље пословање установе. По доласку интерног ревизора успостављен је систем финансијског управљања и контроле као важан и битан сегмент пословања који је, свакако, законом условљен и дефинисан. Свака велика установа би требало да има бар једног, ревизора уколико нема могућност да оформи једну ревизорску јединицу, баш из разлога сигурности и прегледа документације и усклађивања са законима. Обзиром да Геронтолошки центар „Нови Сад“, као водећа установа социјалне заштите, јако пуно улаже у обнови објеката, важно је да постоји интерни ревизор који помаже да се испрати уговорена и законска обавеза.

Интерни ревизор је једина особа у установи, која у свом раду повезује све радне јединице. Ипак, ревизор највише помаже у раду службеника за јавне набавке, као и руководиоца Радне јединице Комерцијала и правну службу уопште.

Ревизор Слађана Миљевић- Гравоња је, по речима руководиоца Службе Комерцијала Весне Тривунов, увек спремна да помогне својим саветима, који су запосленима потребни у раду.

Такође, службенику за јавне набавке је олакшан рад од како је у установи запослен интерни ревизор. Службеник мора, при спровођењу поступка јавне набавке, да осигура правилно, економично и ефикасно коришћење буџетских средстава установе, а уз потпуно поштовање свих начела јавних набавки одређеним Законом о јавним набавкама. Уколико је потребно, у свакој фази поступка јавне набавке омогућене су консултације са интерним ревизором. Специфичност и сложеност послова јавних набавки често захтева другачије решење од уобичајеног, те је добродошао савет интерног ревизора. Службеник за јавне набавке у установи је дипломирани правник и због тога је посебно важна помоћ интерног ревизора у области економије (рачуноводство, плаћање и друго), а у вези су са поступком јавне набавке и извршењем уговора о јавној набавци. О значају подршке интерног ревизора у раду службеника за јавне набавке, сведочи правница Гроздана Карановић: „Задовољство је сарађивати са интерним ревизором који своје искуство и знање несебично дели са другим колегама“.

Мнодрат Миша Ђинђанац

- чувени новосадски професор, музичар и добротинитељ чија ће дела остати трајно да живе сведочећи о једном човеку који се несебично давао зарад добробити других

Промотер српских старих песама, српске културе и традиције, вокални солиста РТВ-а, победник на бројним фестивалима тамбурице, добитник награде „Херој улице“ Града Новог Сада, почасни члан Руске академије наука, професор у ШОСО „Милан Петровић“, оснивач и диригент неколико хорова („Исон“, „Просветитељи“, „Стара Србија“, дечијег хора Културног центра „Руменка“...), оснивач Удружења грађана „Вера Љубав Нада“, Едукативног салаша за децу са сметњама у развоју (са коњичким клубом и содаром) и Фондације „Филипус“ у Шајкашу, оснивач драмске трупе „Театар добрих вибрација“, директор међународног фестивала „Hearts in harmony“, потпредседник Новосадског клуба ...

Да би се побрајало све чиме се Миша бави мале су странице овог часописа, зато издвајамо само најбитније, а то је да је Миша, на првом месту, скроман човек великог срца. Отац му је био чувени новосадски прота од кога је наследио дубоке хришћанске корене, те је увек спреман несебично да помогне. Човек огромне енергије, који је својим великом радом и залагањем постигао да се деца са инвалидитетом осете, по први пут, посебно, признато и значајно за заједницу. Он је од деце са маргина друштва створио децу, која глуме, рецитију, сликају, певају, која понесу највише аплауза на свим наступима. Подстакао их је да искажу своје таленте, показао их свету и вратио им је осмех, достојанство и веру у живот.

Опиши себе у неколико реченица

Од малена се бавим хуманитарним радом. У основној школи сам са оцем предавао веронауку и бавио сам се децом која су просила испред цркве. Просто ме је њихова љубав према животу, према опстајању, према борби да буду прихваћена фасцинирала. Кад сам почео да радим у Школи „Милан Петровић“ затекао сам многе од њих ту. Та нека њихова лепота која је била преда мном је требала бити хармонизована и ја сам то успео кроз моје активности, а то је хор, драма, јахање, то су дружења... Ја сам више научио од њих, него они од мене. Најлепши део целе приче је тај, што су особе са инвалидитетом, старије особе и маргинализоване групе заправо људи који јако желе твоју пажњу и желе да се што више инфилтрирају у тебе, да буду део тебе. Кад их добро послушаш можеш да чујеш многе ствари које нама обичним људима нису доступне. Тако да је та нека лепота живљења могућа само кад их слушаш и кад им подредиш неке своје слабости, или принципе. Они су ти који требају да буду испоштовани, јер су, са духовне стране, ближи Богу.

Како је настао Хор „Исон“?

Мој брат је особа са инвалидитетом, те сам увек имао потребу да објасним ствари са којима сам живео. Запослио сам се у Школи „Милан Петровић“ 1999. године и тиме сам добио потребну едукацију за себе, неку врсту авантуре и остварење жеље да неке ствари код самог себе унапредим. До тада сам радио у разним школама, гимназијама, али сам одабрао да радим у Школи „Милан Петровић“. То је био најбољи избор који сам могао да урадим, јер сам тако ушао у један свет до којег је мени стало, који је све време био ту негде, али га ја нисам испрва

препознао. Следеће године дали су ми да учествујем у стварању приредбе за Светог Саву, јер сам у томе имао искуства, радио сам то, већ, за потребе цркве. Тада сам и направио прву представу „Одлазак Светог Саве на Свету Гору“. То је била једна лепа трочинка, која се деци јако свидела, јер сам успео да им је на најобичнији, најприземнији начин приближим и они су то са пуно љубави изнели. Зато смо и почели да радимо сваке године, и то све дубље и јаче представе. 2003. године се јавила идеја да представа има и музички део између чинова и тада је настао Хор „Исон“.

Шта значи реч ИСОН?

Исон је настао као један тон више певача. Најтеже је певати кроз један тон, зато што свако пева на свој начин. Кроз тај обједињујући тон Хора „Исон“ објединили смо и све наше циљеве. Зато је „Исон“ и симболика, а и дубока суштина свега овога што радимо. Он је темељ овог друштва. Особе са инвалидитетом и старе особе су тај сигурни тон друштва на који треба сви да се ослонимо и надоградимо наше савремене идеје, а кроз Хор „Исон“ и „Театар добрих вибрација“ негде се то и остварило.

Реци нам нешто више о хоровима које водиш

Пре 10. година сам основао и хор у Дечијем селу у Каменици, па у Ветернику, који су се касније стопили са „Исоном“.

Касније, 2012, 2013. године основао сам Хор „Просветитељи“, који је састављен од просветних радника, учитеља и теолога Новог Сада. Првобитни хор, под овим називом, је основан 1856. године и то је био један састав, који је гајио српску традиционалну музику.

Потом је дошла авантура са дечијим хором Културног центра у Руменци. Драгана и Марина су ме позвале да пробам да наставим хор који је започела једна моја дивна колегиница. Ово са дечијим хором из Руменке је нешто посебно, поготово кад имате крезубаве, мале клинце од 5,6,7,8 и 9 година, који причају неку своју причу, најчистију... Водим га, већ, годину дана и жеља ми је да, у догледно време, створим један градски дечији хор, који ће да буде нешто сасвим другачији од „Исона“, али и да објединим могућности младих са инвалидитетом и младих типичне популационе групе. Хоћу да пробам да направим нешто да буде не само градско, већ вансеријски.

Основао сам, у последње време, и мушки хор „Стара Србија“, коју сачињавају свештеници, соло певачи.

Живим један врло интересантан живот пун различитости, који буја у мени и тражи неког Мишу. Ја спајам све те приче и свако то остварење мени даје једну велику сатисфакцију, јер кроз све то неки део мене се остварује.

Како је радити са старијом популацијом?

Ова прича што смо остварили ти и ја са Геронтолошким центром „Нови Сад“ је негде круна целе ове приче. Радити са људима, који имају велико и богато животно искуство и укључити их у рад са „Исоном“ ствара још један додатно сјајан квалитет људима, којима старост треба да буде много питкија, лака, музички обојена. Дошли смо до нечега што је врло занимљиво и музиколошки и културолошки. Музичка култура је нешто што сваком прија и ствара од њега јако важног субјекта у друштву, ствара осећај да није сам, да га други слушају, да постоје аплаузи, награде, дружења, контакт са разним генерацијама где они могу да сарађују и да буду део једне велике целине Града Новог Сада. Вероватно ћу покушати и да направим хор дементних особа у Футогу и да се посветим најтежем и највећем изазову. Мислим да у свету постоје инклузивни мешовити хорови са дементним особама, али хор само са дементнима нема нико и у томе Нови Сад би могао да испредњачи.

Песма „Молитва“ је постала химна „Исона“. Можеш ли нам рећи како је настала?

„Молитва“ је настала негде '82, '83. године. Ја сам је искомпонувао за потребе веронауке, коју сам предавао у годинама када је било забрањено бити православац. Било је тад потребно да се напише нешто да веронаука изађе на улицу, да се направи песма, која би била блиска свима. То је социјалорелигијска песма, која је направила један мост, тек, двадесетак година касније, двехиљадитих година када се створио „Исон“ и када је та песма постала оличење „Исона“, суштина породице, оца, мајке и детета. „Молитва“ је сада преведена на много језика, има десетине хиљада извођења. Изводе је многи у различитим аранжманима. Постала је симбол једне популационе групе и данас је много више него Хор „Исон“ и Миша Близанац.

Чувене су и твоје песме „Овде сам рођен“, „Чурушка звона“, „Да још једном видим Војводину“... Реци нам нешто о њима

То су песме које сам ја радио као солиста Радио-телевизије Војводине, као солиста тамбурашких оркестара, као промотер светског дероњског тамбурашког фестивала. Песме су настале од мојих пријатеља, од Бобана Џефердаровића, који је стварао музику на основу оног шта бих волео да певам. Касније су се појавили и Благоје и Љубица Илић, сјајан пријатељ и жена са великим срцем. Тоде Николетић, Цицко, Јоца Адамов, Дракула... Људи од музике, од пера. Успео сам да на наступима изнесем да песме добију прво, или друго место. Међутим, у свему томе и нисам толико био битан, јер су управо награде и добијали моји пријатељи за музику, аранжман, глас публике... Никад нисам добио награду за интерпретацију. Стварно сам поносам на све песме. Поносан сам што за песму „Овде сам рођен“ кажу да је химна свих који живе у Војводини. Чак ми је један деда, који живи у Бањалуци рекао: „Ти тако добро испратиш ту Војводину да бих је и ја осећао као своју песму, јер ми је блиска, лепа и топла“.

Последњи хит који смо направили је настао за време литија када сам са групом „Стара Србија“ урадио песму „Устала је стара Црна Гора“, која је постала химна литија у Србији, које су подржавале српски народ у Црној Гори. То је била нека невероватна енергија која нас је понела. Ја се захваљујем, овим путем, Славку Перошевићу из Црне Горе, који је написао ту песму и мојим момцима из групе, који су је отпевали и свим оним људима који су је слушали и препознали ту енергију која ће нас понети да постанемо већ једанпут јединствен српски народ.

Да ли би желео нешто да поручиш за крај?

Хоћу да поручим свима онима који воле да певају да се укључе у све ове приче. Не морате знати певати, важно је имати осећај према музици. Битно је доживети „Исон“ и старије људе из домова, или осетити сву силу којом певају они моћни, мали гласови из руменачког хора, или сву ону топлину коју носи „Стара Србија“ и „Просветитељи“ и схватићете суштину да, у ствари, сви ми живимо кроз те тананости, које се налазе у нама. Када видите једног грубог човека, а видите топлину у његовом гласу, схватите да је, заправо, његова душа нешто сасвим друго. Када видите једну уморну мајку која живи у старачком дому и мислите да умире, а она има предиван глас и живи пуним животом, онда увидите да сви ми видимо неким чулом којим не осетимо праву суштину неког. Зато треба да отворимо душу и да допустимо да тај неко испољи своју страст, своју дубину и пустимо да нас умије својом харизмом коју има у себи. Мислим да су то деца урадила мени и да ја то радим свима са којима сарађујем.

У тој размени добрих енергија, те вере, те љубави, те наде која нас оплеменењује јесте саткан Нови Сад, музика и све што смо ми.

Разговор водила: **Ружица Вукић Рајић**

**Пише: специјалиста психијатрије др Биљана Глишић
Угрица, руководилац Службе здравствене заштите**

Важне информације за понашање старијих особа током пандемије Корона вируса

У мору разних информација које долазе са свих страна, неопходно је пратити упутства и мере саопштене од стране органа Републике Србије. Особе које су у високом ризику од настанка озбиљних, по живот значајних последица, су сви они који су старији од 65 година, као и они који имају озбиљна хронична обољења и стања која умањују имунолошке капацитете организма.

Према Светској здравственој организацији најчешћи симптоми КОВИД- 19 су:

- грозница, повишена телесна температура;
- умор;
- сув кашаљ.

Могу се јавити и:

- цурење из носа,
- запушеност носа,
- обложеност грла,
- пролив.

Период инкубације може да варира од једног до четрнаест дана. Највише заражених је имало симптоме петог-шестог дана. Многи инфицирани Корона вирусом не морају имати симптоме и они су најопаснији за старије и здравствено угрожене особе.

Предузмите све следеће мере које умањују ризик да оболите од Корона вируса.

Свакодневна опрезност у понашању, подразумева социјалну дистанцу, избегавање контаката чак и са онима који су наизглед здрави, јер они могу бити преносиоци вируса. Апсолутно је забрањен излазак из куће старијима од 65 година.

Појачајте свакодневну хигијену у правцу чешћег, дужег и детаљнијег прања руку - пре и после јела, кашљања, брисања носа, или, чак, и краткотрајног боравка ван собе. Уколико вам нису у тим тренуцима доступни сапун и вода користите средства за дезинфекцију руку, која су изложена у установи.

Избегавајте додиривање површина и предмета : дугмиће у лифту, кваке на вратима и прозорима, рукохвате на степеништу. Уколико додирујете такве површине и предмете, макар, папирном марамицом заштитите прсте и дланове. Избегавајте додиривање очију, носа итд. Приликом враћања у своју собу, обавезно је прање руку са сапуном.

Особље установе редовно врши дезинфекцију свих наведених површина.

Имуни систем се током година мења и организам се теже бори са болестима и инфекцијама. Угрожени су и сви они који имају озбиљне здравствене проблеме, без обзира на године. Старији људи често имају више стања и болести што их чини подложнијим компликацијама и неповољном исходу за инфекције Корона вирусом.

Уколико су вам потребне било какве информације, или разговор обратите се свом лекару, медицинској сестри, психологу, или социјалном раднику. За вас смо доступни и на располагању за све недоумице и питања. Заједница нас чини јачим, сложнијим, сигурнијим и потребно је да бринемо једни о другима.

**Будите најбољи за себе, а тако
ћете бити и за друге.**

Пише: Маја Бабић, психолог

Савети за лакше подношење изолације

Једини савет који у својој пракси дајем старим људима је да се не уселе и да се не усаме, јер савете пре они мени могу да дају имајући у виду несразмеру у нашем животном искуству. Нажалост, ова ситуација приморала их, управо, на изолацију.

Велика разлика код изолације у односу на млађе је што:

- старији често живе у самачким домаћинствима те је изолација дословно „самица“;
- мање су упућени у информационе технологије и мање моторички вешти и чулно очувани да би руковали паметним телефонима и рачунарима;
- чешће имају здравствене тегобе и болове, а то их онемогућава да се активно позабаве неким врстама рекреације или хобија;
- вршњака са којима би могли телефоном разговарати о заједничким темама је све мање...

Ипак, старији су у овим ситуацијама умногоме у предности над особама нижих узраста.

- *Конзервативизам*, особина личности, а као њене компоненте послушност и поштовање ауторитета расту са годинама. Старији ће са много мање отпора прихватити неопходност изолације.
- Дуг живот повећава вероватноћу за стицање разноврсних искустава, па ће сећања на сличне ситуације и начине како су их себи олакшали помоћи да се поново употребе исти обрасци понашања...
- Лакше се одричу сопственог комфора ради опште, или добробити потомака.

Већина старијих људи без већих потешкоћа подноси изолацију, али треба помоћи онима којима фрустрација теже пада, лако паниче, катастрофизирају, или губе наду. Нећу понављати савете који су одлични и свакодневно се пласирају у медијима. Генерално за старије људе у изолацији током пандемије важе исти савети као и за грађане свих узраста.

Предложићу нешто за оне који немају рачунаре, интернет и мобилне телефоне.

- Правити планове, али краткорчне, за следећи дан и следећу недељу. Важно је да време које се проводи има структуру. Вишесатно гледање тв програма не ојачава дух. Није потребно поспремити цео стан одједном, набавити све одмах и позвати све познанике у првих недељу дана. Распоредити по мало. Тако се јача истрајност.
- Оставити нешто духовно вредно драгим људима. Могу се узети све фотографије и на полеђинама исписати мини хронике догађаја, приближни датуми, неке анегдоте везане за период када су направљене. На пример „те године се гледала ‘Династија’ и на мору смо сви тражили кућу која има телевизор па смо се сабијали по двадесеторо испред екрана“. Тако се евоцирају пријатна сећања која ће тренутно поправити расположење, а наредним генерацијама ће бити вредна успомена.
- Водити дневник. Писати писма млађим члановима фамилије са саветима за живот када дођу у позне године и оставити у фиоку да их једног дана нађу. Деца сада, можда, немају времена да слушају како се орезују воћке, кува домаћи сапун... Овако ће аутохтоно стечено знање остати сачувано у породици за свагда.
- Разговарати телефоном са људима који пријају. Многи имају лични капацитет да слушају туђе црне слутње и жалопојке и то је врло племенито. Тако и старији људи могу бити својеврсни волонтери „психотерапути“. Али ако се после таквих разговора осећају „исцеђено“ треба прећи на ведрије саговорнике који уливају оптимизам и наду. Ако неко дозволи да га други потроше велика је вероватноћа да ће он даље трошити друге. Тако се чувају сопствени емотивни капацитети.
- Сетити се омиљене књиге и поново је прочитати. Постоји много романа са универзалним порукама о животном смислу. Верницима помажу религијске књиге и радио станице. Тако се освешћује да су кризе пролазне, да свако зло има своје добро и да живот увек има смисла.
- Пратити информације дозирајући и на званичним каналима. Старији људи могу да буду мање критични, подложнији манипулацијама и да не праве разлику између научног и дезинформације. Компетентни стручњаци информишу професионално и без острашћеног обраћања. Тако се спречава уношење панике и ширење гласина.

Уколико се осети значајан пад расположења, депресија, или панични напади без устезања тражити помоћ. Ненормалне реакције су нормалне у ненормалним ситуацијама.

ДОНАТОРИ УСТАНОВЕ

- Захваљујући донаторима, људима великог срца и компанијама, које у свом раду негују друштвено – одговорно пословање и тиме помажу онима којима је помоћ потребна, Геронтолошки центар „Нови Сад“ успео је да обезбеди све оно што је неопходно за што квалитетнији рад током пандемије вируса Корона. Компаније и појединци, који су донирали установу су следећи:

1. Бранко Цвијановић- донација од 2000. евра
2. Милан Дудић, члан Клубова за стара и одрасла лица – донација заштитних маски
3. Фармалогист- донација шприцева и игала
4. Мима пластика 021- донација гумених подметача, баријере за дезинфекцију обуће
5. Милби СЗР – донација платнених маски
6. Боб доо – донација прскалица за дезинфекцију просторија
7. Мирјана Станић – донација зелене салате
8. Маневар доо – донација платнених маски
9. P.S. FASHION DESIGN доо – донација заштитних маски
10. Актавис доо- донација заштитних визира
- 11 Удружење ЗД штампара „Визионари Србије“ - донација заштитних визира

Пише: ПЕРСИДА МАЛУЦКОВ- ликовни педагог у пензији, предавач у школици сликања клубова за стара и одрасла лица

Андреј Рубљов (1360/1370- 1430)

Андреј Рубљов је био значајан руски иконописац, који је већ међу савременицима живао велики углед.

Замонашио се још у младости, узео је име Андреј и многе године је провео у Тројице Сергијевој лаври, где се упознавао са филозофским радовима водећих мислилаца свога времена- оснивача Манастира Сергија Радоњешког и његових ученика.

Сликао је, заједно са Данилом Черни, зидове Успењске катедрале и Катедралу Свете Тројице у Сергијевској лаври. Насликао је и московском Андрониковом манастиру фреске у Катедрали Спаситеља .

Уметност Андреја Рубљова је комбинација две традиције: средњовековног манастирског аскетизма и класичне хармоније византијског сликарства. Ликови на његовим сликама су увек спокојни. На Стоглавом сабору 1551. његова иконографија проглашена је за идеал у изради црквених слика.

Умро је у Андрониковом манастиру 29.јануара 1430. Канонизован је као светитељ 1988. године.

Икона Богородица Владимирска

Ова икона је непревазиђено ремек-дело, образац је православне уметности и понос Третјаковске галерије. У Кијев ју је донео кнез Андреј Богољупски почетком XII века, а одатле је отпремљена у североисточне крајеве, па у град Владимир.

Због приказа односа мајке и детета (Богородица са дететом у наручју, које се нежно приљубило уз њен образ) добила је и назив „Умиљеније“, јер овако леп однос мајке и детета није нигде тако величанствен и топао. Ово је и образац икона из Русије, а ни у једној земљи није љубав мајке и детета тако величанствено приказана.

Икона Арханђел Михаило

Године 1918. пронађене су три иконе Арханђел Михаило, Христос и Апостол Павле. Предпоставља се да су ова дела украшавала Успењску цркву и представљају Рубљовљево рано дело. Ово су иконе звенигородског деизисног реда. Икона арханђела одише неодрљивом привлачношћу због своје благиости лика и одеће са хладним колоритом без много детаља.

Икона Христос

Ова икона је пронађена у лошем стању са оштећеном бојом и напуклом даском. Настала је око 1410. године. Иако је икона веома оштећена, она задивљује својом лепотом. Спаситељев лик има префињене, строге црте, а поглед је мисаон и проницљив, из ког избија људска доброта. Одрекавши се канонске оштрине игре светлости и таме, мајстор Христово лице чини више људским, реалним. Рубљовљев Христос, који зрачи доброту извршио је прави преврат у иконографији.

Икона Света Тројица

У спомен на „великог лучоношу руске духовности“ Сергија Радоњешког, чији је рад умногоме допринео престанку трзавица измечћу руских кнежева и њиховом уједињавању у борби против монголско-татарског ропства, Андреј Рубљов је насликао чувену Свету Тројицу. Овде, у складу са богословским схватањем, три анђела симболишу јединство и слогу. Мир, слога и љубав је Андрејев позив, преко иконе, за савременике и није било позива који би могао бити важнији за оно бурно време.

Пише: Душица Ковачевић, корисница Дома Лиман

* Одломак из списа „Дани мог детињства” *

НЕДЕЉА

Дошло је недељно поподне. Обукли смо најлепше што смо имали. Браћа Ненад и Влада су имали исте кратке беле панталонице са трегерима и плаве кошуљице. Наравно, била је то мамина рукотворина. На ногама су имали беле сокне и платнене плитке патике, сличне данашњим „старкама”, намазане цинквајсом (нека врста креде) да би се белиле. Ја сам увек имала лепе хаљинице са обавезном великом машном у коси. Ипак, мама је била најлепша, висока, тамне косе, у лепој хаљини са широком белим појасом, белим сандалама, ташницом и белим хекланим рукавицама. Можда то сад изгледа смешно, али нас и маму су тада, у Вршцу сматрали веома елегантним и многи су хтели да им мама шије баш тако.

Тако дотерани кренули смо према парку, који је био више од километара удаљен од наше куће. Напред су ишли Ненад и Влада, а иза мама и ја, држећи је под руку. Неко нас је на улици гледао са симпатијама, а неко нам је и завидео. Ми смо се осећали поносно, бар ја, док су се Ненад и Влада колебали да ли да буду весели што иду у парк, или да завиде другарима на улици што играју фудбал.

Помало већ уморни од шетње стигли смо на улаз од парка где су била поређана колица са сладоледом и знали смо да ћемо добити по сладолед, или домаћу лизалицу, у зависности од тога колико је мама имала пара. Кренули би стазом према павиљону одакле се чула музика, надајући се да ћемо наћи коју слободну клупу да седнемо, одморимо и слушамо музику. Моја браћа би, чим су појели сладолед, почели да мољакају да их мама пусти да се мало играју око фонтане. Кад би добили дозволу, јурнули би колико их ноге носе, иако су знали да то мама не воли. За то време, док су се браћа играла, мама и ја смо уживале у музици и поздрављале се и причале са познатим људима, па би, потом, и ми кренуле према фонтани. Тамо су се налазиле клацкалице и 4 љуљашке. Данас има више реквизита између две зграде, него некад у главном парку. Каква разлика за 60. година! Кад би се изиграли долазио би на ред зоолошки врт. У њему је било неколико зечева, неких птица, паун, једно лане и.... не сећам се шта још.

Уморни, гладни и жедни стигли смо до ресторана, који су сви звали „ресторација”. То је био леп ресторан, у сенци великих стабала, оивичен цветним саксијама. Чудићете се кад вам кажем да је пре 60. година постојао само тај један ресторан и једна посластичарница, која се звала „Код Џафера”. Сели би за сто, а мама би, одлучно, рекла конобару: „Молим Вас, три Вита сока, чашу воде и на четири тањира по пет ћевапа са луком и доста хлеба.”

Ја, која сам била стидљива, била сам тако поносна на њено обраћање страним људима, као да то није била она наша мама од куће. Пили смо сок штедљиво, јели ћевапе и кад би све појели из тањира, мама би нам свима ставила још по један. Ти су нам били најслађи. И поверовали смо у њена објашњења да не може више и да је кући пуно ручала. Потом би кренули кући, срећни. Питам се да ли бих и данас поверовала да су мами довољна два ћевапа, чаша воде и парче хлеба.

Овако су изгледале недеље мог детињства! Мање се сећам оних кад је изостајао сладолед и ћевапи, а било их је...

Пише: СОФИЈА ВЕЋКАЛОВ
корисница Дома Лиман

Епидемија вариоле

Завршила сам студије медицине у Београду. Специјализирала сам педијатрију, па дечију кардиологију. Била сам секретар Удружења педијатара Југославије и члан комисије југословенских лекара за УНИЦЕФ...Међу првима сам се бавила и акулптуром у Новом Саду.

Ипак, својим животним подухватом сматрам учешће у заустављању епидемије вариоле 1972. године када сам као добровољац отишла у Шид, где је било 200 првих контаката међу њима и 20 шидских лекара, који су сви смештени у карантин, у Липовачи и град је остао без лекара.

Данас, у епидемији КОВИД- 19 људи се буне што треба да остану у својим кућама. А ми смо некада проводили цео дан на терену у Шиду и околним селима, вакцинишући људе. Увече смо стизали у хотел уморни, без топлот оброка и текуће воде. За купање смо имали само једно буре хладне воде, које је стајало у купатилу поред каде и један бокал, па како се ко снађе. Ово је само један детаљ из времена епидемије вариоле.

Наше је да се нађемо тамо где је најпотребније. И колико год био мали допринос сваког појединца, он је од великог значаја.

Захваљујући солидарности, тада смо се изборили. И сада ћемо!

СОФИЈА ВЕЋКАЛОВ – Поезију је почела да пише врло рано, у десетој години и песме су јој објављиване у листу „Слободна Војводина“. Наставила је да пише у девојачком добу, али се касније определила за медицину и уписала студије. Специјализирала је педијатрију, па дечију кардиологију. У пензионерским данима окреће се својој љубави књижевности и почиње да води поетско-музичку секцију Дома Лиман и почиње поново да пише поезију.

ОСМЕХ

Није то љубав што нам се прикрада,
већ само нежност старих душа.
Некад је било љубави, а сада је
довољно да нас неко саслуша.

Зато нађимо топле речи
и осмех дарујмо неком другом.
Он стварно може да излечи
сузу што креће с магленом тугом.

И осмех заиста не кошта много,
с њим само мало срце се даје.
Многим људима он је помого
да им и живот дуже траје.

Делите комадић срца свога,
немојте на томе шкртарити.
Још увек имамо много тога
и неко ће осмехом узвратити.

ЉУБАВ

Под десним раменом твојим
станује моја чежња,
ту је савила гнездо
на прамену твог даха.
Греје је нежност руку
обавијених случајно
око мог уснулог тела,
још препуног уздаха.

Плави је нека топлина
што се подиже лењо
са оном врелом струјом
из дубине мог трбуха,
што расте као плима
да ми озари осмех
и спусти пољубац један,
насумице, поред твог уха.

Гледам те док се смешиш,
судараш с осмехом мојим.

Призивам у сећање
ону честицу сјаја
што сам још мало пре била
избачена у светлост
прозирног и зеленкастог
космоса без краја.

БОРИСЛАВ НЕНАДОВИЋ
корисник Дома Ново насеље

Првог августа 2019. године сам дошао у дом на Новом насељу. Сместио сам се у апартману на другом спрату са лепом и сунчаном терасом. Овде сам сада већ осам месеци. Сигуран сам да је ово најхуманији начин збрињавања старих и немоћних особа. Овде је обезбеђено, ама баш све, за нормалан живот, од лекара, сестара и другог особља, који воде бригу о сваком припаднику дома понаособ. Комплетна исхрана је прављена према здравственим потребама корисника. Запослено особље, које се у задње време битно смањило, уз велике напоре, пружа разноврсне услуге припадницима дома. Постоје могућности друштвене ангажованости преко радне терапије, затим литерарно дружење, друштвене игре у клубу, спортске активности у оквиру Манифестације „Сунчана јесен живота“, хорско певање које води Миша Близанац и друго.

Све у свему, овде се осећам задовољно и срећно са новим животом. Како ће ми бити, само од мене зависи.

НУСРЕТА ЂОРИЋ
корисница Дома Лиман

Задовољна сам услугом у дому, не могу да се пожалим. Једино ми мало тешко падају мере које се спроводе услед пандемије Корона вируса. Навикла сам редовно да једем воће, али сад то нисам у могућности. Особље у дому је супер, немам примедби ни на једног запосленог. Жао ми је само што су морали да се обуставе сви радови због епидемије, па сад имамо малих проблема са топлим водом, немамо је довољно.

РАДОСИЈА ПОПОВИЋ
корисница Дома Футог

Задовољна сам услугама дома у Футогу, свим запосленима, који сад, због ове ситуације много раде, а задовољна сам и активностима које нам се нуде. Учествујем у раду радне терапије, шијем заштитне маске, што год треба радим и трудим се да помогнем колико могу. Гајила сам и цвеће док сам могла. У дому имамо и спортска такмичења, али ја не учествујем, јер нисам у могућности, али посећујем културне програме, то могу. Такође, и хигијена је добра. Све у свему, добро је овде.

Изложба ручних радова у домовима